
Duitsland niet het rolmodel voor geslaagd en toekomstgericht economisch beleid

---

Kretschmar, E.

dinsdag 09 juli 2013, 00:00

Gaten in de weg, viaducten uit de jaren 60 en binnensteden die lijken op Oost-Duitsland in de jaren 80

Enrico Kretschmar

Zakendoen in Duitsland is hot. Het gaat immers slecht in Nederland, dus dan maar op naar het oosten! Flexibel de crisis meester worden, dat is de gedachte. Leren van de zo succesvolle burens het devies. Maar is dat wel zo'n goed idee?

'History is written by the victor', heeft Churchill destijds al vastgesteld. Economisch welvarende landen hebben een voorbeeldfunctie voor de minder sterke broeders. Althans, totdat de gehypte landen weer van hun voetstuk vallen. Ga maar na: in de jaren 90 was Nederland dankzij zijn grote dienstensector het progressiefste jongetje van de klas in Europa, nu zitten we in de diepste recessie sinds generaties.

Duitsland weet zich momenteel nog aardig door de crisis heen te worstelen. Het consumentenvertrouwen is op het hoogste niveau sinds 2007. De industrie is dankzij jarenlange loonmatiging succesvol. De export gaat vooral naar de opkomende markten en daar is het nog steeds goed zakendoen. De auto's en machines van Duitse makelij zijn precies waar Chinese yuppen of Braziliaanse concerns graag in willen investeren. Het gaat dus goed met Duitsland.

Maar is Duitsland wel het rolmodel voor Nederland, waar we zo naarstig op zoek naar lijken te zijn in deze barre tijden? Kopiëren van het Duitse economische beleid betekent vooral kopiëren van kortzichtige economische beslissingen, die ten koste gaan van de volgende generaties. Hier een aantal voorbeelden.

Ga je bij Arnhem de grens over, dan valt het meteen op. Gaten in het wegdek, viaducten uit de jaren 60 en binnensteden die inmiddels lijken op Oost-Duitsland in de jaren 80. De achterstallige investering in de Duitse infrastructuur wordt berekend op een astronomisch bedrag van €1000 mrd. Voor onderhoud is geen geld en de rekening wordt doorgeschoven naar de volgende generatie.

'Bildung ist des Menschen höchstes Gut', is een bekende uitspraak in het land van de dichters en denkers. Maar volgens een internationaal onderzoek van de OESO zijn de resultaten van Duitse scholieren maar matig. De misère werkt door tot in het wetenschappelijk onderwijs. Slechts vier Duitse universiteiten zijn terug te vinden in de top 100 van Europa. Maar wel zeven uit dit kikkerlandje,

da's toch een knappe prestatie. Dus niet alleen op de infrastructuur wordt blijkbaar bekibbeld, maar ook op knappe koppen, die het succes van morgen moeten veiligstellen.

Duitsland staat bekend om zijn maakindustrie en technische producten. In de perceptie van de internationale afnemers zegt 'Made in Germany' vooral iets over de kwaliteit van het eindproduct. Maar baanbrekende innovaties zijn zelden uit Duitsland afkomstig. Dat blijkt ook uit onderzoek van de Amerikaanse consultancy Booz & Co. Nederland is het op drie na meest innovatieve land in de wereld en Duitsland haalt niet eens de top 10. De innovaties van vandaag zijn de cashcows van morgen. Nederland is wat dat betreft dus zeker niet slechter opgesteld dan de grote broer uit het oosten.

Samengevat kan je dus met enige zekerheid stellen dat Duitsland niet het rolmodel voor een geslaagd en op de toekomst gericht economisch beleid kan zijn. De infrastructuur is in verval, de kwaliteit van de opleidingen van basis- tot universitair onderwijs laat te wensen over en op de innovatielijst staat Duitsland ver achter Nederland. Betekent dit dat er geen kansen liggen voor Nederlandse bedrijven in Duitsland? Nee, kansen zijn er legio. Bijvoorbeeld in de bouwsector, het onderwijs of binnen de ingenieursector.

Enrico Kretschmar is Duitser van geboorte en oprichter van Gateway to Germany, Duitslandspecialist voor Nederlandse bedrijven.

Land staat bekend om zijn maakindustrie, maar baanbrekende innovaties komen zelden uit Duitsland